

**การศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พัก
ตามมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียวของซิกเซ็นส์ ไฮอเวย์ เกาะยวน้อย จังหวัดภูเก็ต**

Environmental Management of Accommodation Business

Based on Green Leaf Standard: Six Senses Hideaway Yao Noi, Phuket

หงสกุล เมสนกุล

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเป็นผู้บริโภคพลังงานรายใหญ่ของโลก (Lam & Ng, 1994) ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางหรือคมนาคมขนส่ง พลังงานที่ใช้ในโรงแรม ธุรกิจที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการล้วนแล้วแต่ต้องใช้พลังงานมหาศาลในการผลิตการบริการทั้งสิ้น นอกจากนี้ ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีรูปแบบเปลี่ยนไป นักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวในแบบที่ตนเองสนใจหรือต้องการมากขึ้น มีการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ มากมายที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่สนใจพิเศษเพื่อความสนใจเฉพาะด้าน (Special Interest Tourism) โดยเฉพาะทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังเช่นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือ Ecotourism ก็เกิดขึ้นมาจากความนิยมของนักท่องเที่ยวที่สนใจและใส่ใจในด้านสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ สัตว์ป่า หรือแนวความคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) ที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ดังนั้นในการศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมมาตรฐานโรงแรมสีเขียว การศึกษาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของ Six senses Hideaway ซึ่งมีสถานที่ตั้งที่อาศัยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งจากการต้องพึ่งพาธรรมชาติ จึงทำให้เกิดการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความสำคัญของการจัดการที่พักของ Six senses Hideaway ในด้านความสอดคล้องในการพัฒนาการจัดการที่พักโรงแรมสีเขียวในลักษณะที่แต่ละด้านเมื่อเทียบกับมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียว ซึ่งประกอบไปด้วย นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการของเสีย ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและน้ำ การจัดซื้อ คุณภาพอากาศภายในอาคาร มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง คุณภาพน้ำ การเก็บรักษา ใช้ และจัดการเชื้อเพลิง แก๊ส และสารพิษ ผลกระทบต่อระบบนิเวศ และการมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น ซึ่งการวิเคราะห์พบว่าการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของ Six senses Hideaway เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมตามมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียว

ABSTRACT

Tourism and hospitality business is considered as the world's largest consumer (Lam & Ng, 1994). The large amount of energy has been consumed through transportation, travelling, accommodation and related tourism and hospitality business. In addition, forms of tourism have

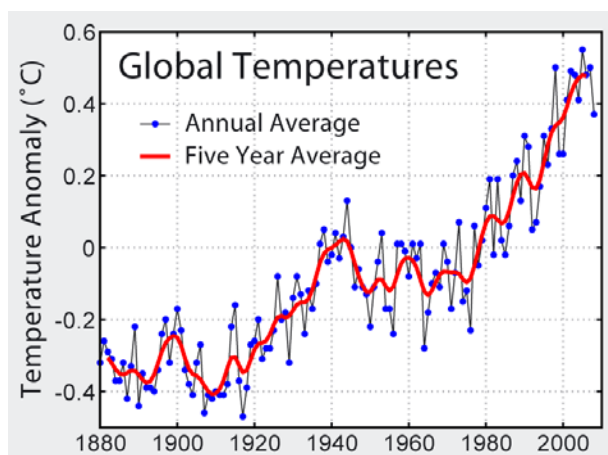
been changed, since people prefer to travel according to their interests. Therefore, there are the emerged of new tourism forms to support the various needs of tourists, or called 'Special interest tourism', for example, eco-tourism is one of the tourism forms that preferred for people who interest and care about the environment, wild life, nature and also the incoming concept of 'Sustainable tourism'. The purpose of this study is to explore about environmental management of accommodation business based on green leaf standard. Six senses hideaway yao noi is located in the area of nature and the business is relying on natural resources. The environmental management practices of the six sense hideaway have been searched and analyzed according to the green leaf standard, including policy, waste management, energy and water consumption, purchasing, indoor air quality, air pollution, water quality, gas and toxic usage and storage, ecology impacts, and relationship with local community and government organization. This study found that the environmental management of Six senses hideaway has qualified according to green leaf hotel standard.

Key words: green hotel, green leaf, green initiative

e-mail: hongsakul.m@gmail.com

คำนำ

การเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง อุณหภูมิของโลกที่ร้อนขึ้น ปรากฏการณ์เรือนกระจก การละลายของน้ำแข็งขั้วโลก การสูญพันธุ์ของสัตว์บางชนิด สิ่งเหล่านี้เป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่มนุษย์หันมาสนใจที่จะใส่ใจที่จะดูแลสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จากผลกระทบโดยตรงที่มนุษย์ได้รับจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่แยลงมนุษย์จึงไม่คิดว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องไกลตัวอีกต่อไป ในฐานะผู้บริโภค พวกเขาจึงหันมาดูแลสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีความภูมิใจและเต็มใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้แนวความคิดทางการบริโภคของมนุษย์เปลี่ยนไปเป็นกระแส (Trend) ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น จึงส่งผลไปถึงพฤติกรรมการบริโภคที่ "อยาก" เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อให้โลกเป็นที่อยู่อาศัยที่น่าอยู่มากขึ้น ทั้งเพื่อตัวเองและเพื่อคนรุ่นหลังนั่นเอง

รูปภาพที่ 1 Global Temperatures (IPCC, 2007)

จากพฤติกรรมการบริโภคที่อยากช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้น จึงเกิดเป็น “อุปสงค์” (Demand) ในตลาดขึ้น เช่น การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ การประหยัดในการใช้พลังงาน การแยกขยะ หรือ แนวคิด 3R: Reduce Reuse Recycle ด้วยอุปสงค์ของผู้บริโภคในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน แพร่หลายและเพิ่มมากขึ้น (รูปภาพที่ 2) ความต้องการที่อยากจะช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมจึงแพร่หลายไปในอุตสาหกรรมทุกภาคส่วน ดังนั้นการตอบสนองความต้องการของธุรกิจต่างๆ จึงต้องดำเนินการเพื่อเอื้ออำนวยให้ผู้บริโภครู้สึกว่าได้มีโอกาสได้เป็นส่วนหนึ่งของการดูแลสิ่งแวดล้อม

รูปภาพที่ 2 ข้อมูลสถิติของกระแสการเป็นผู้บริโภคสีเขียวของชาวอเมริกัน
ที่มา: <http://sustainabilityadvantage.com>

มีการศึกษา และงานวิจัยมากมาย เพื่อหาแนวทางเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน และจากการศึกษาของ Lonely Planet ในปี 2007 แสดงให้เห็นว่า 88 เปอร์เซ็นต์ของนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืน (Shugg et al., 2007, p.127) ดังนั้นกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันคือ การที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการได้ดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการได้ใช้บริการของธุรกิจที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ด้วย กลายเป็น “ความคาดหวัง” ของผู้บริโภคในธุรกิจที่พักแรม (Foster, et al., 2000) ในแง่ของความต้องการที่จะให้ที่พักแรมเหล่านั้นมีบทบาทในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

- More environmental friendly เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
- Increase environmental regulation at all jurisdictional levels เพิ่มกฎระเบียบในการดูแลสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้นในทุกระดับที่ทำได้
- Concerns about business ethics มีคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบธุรกิจ
- Socially responsible business practices ทำธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

Tinsley (2001) กล่าวว่าปัจจัยสำคัญ 5 ประการที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะใช้บริการในธุรกิจบริการที่ใส่ใจในสิ่งแวดล้อมหรือ “Green Service” คือ

1. The media (สื่อต่างๆ) เช่น หนังสือพิมพ์
2. Press groups (กลุ่มอนุรักษ์) เช่น กลุ่ม Friends of the Earth, กลุ่ม Tourism Concern
3. Governments and destination countries (รัฐบาลหรือประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว)
4. The tourism industry itself (อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว) เช่น การตลาดของธุรกิจต่างๆ และการบริหารจัดการอย่างเป็นมืออาชีพ
5. Personal first-hand experience by the travelers and friends or family (ประสบการณ์ตรงของนักท่องเที่ยว หรือคำบอกเล่าจากเพื่อนหรือครอบครัว)

ธุรกิจต่างๆที่นำแนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาใช้ในองค์กร จึงไม่ได้ทำอยู่เบื้องหลังอีกต่อไป แต่มีการนำประเด็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นมาเป็นจุดขาย อีกทั้งยังประชาสัมพันธ์ไปตามสื่อต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร มีการทำการตลาดเพื่อสนองความต้องการและเป็น “อุปทาน” (Supply) ให้แก่กลุ่มลูกค้าอนุรักษ์และผู้บริโภคที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมที่นับวันจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งสิ่งที่ธุรกิจเหล่านี้จะได้ประโยชน์นั้นไม่ใช่แค่การประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า หากแต่เป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากกลุ่มลูกค้าที่ “เต็มใจ” ที่จะจ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Masau and Prideaux, 2003)

เนื่องจากการมีแนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในธุรกิจนั้น สามารถเป็นการ “ลดต้นทุน” การผลิตของธุรกิจ และยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในด้านการ “เพิ่มมูลค่า” (value-added) และ “สร้างความแตกต่าง” (differentiate) ให้แก่สินค้าและบริการ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่จะเพิ่ม “ความพึงพอใจ” (Satisfaction) ให้แก่ลูกค้าได้ (Kang et al., 2012) จึงไม่แปลกใจที่ปัจจุบันจะมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของธุรกิจที่พักแรมต่างๆ และการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นโรงแรมที่เอาใจใส่และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม จากการสำรวจของ Kelly & Williams ในปี 2007 แสดงผลยืนยันว่า ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมมีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและแนวทางปฏิบัติในการประหยัดพลังงานเพื่อลดต้นทุนการผลิตของโรงแรม จึงสรุปได้ว่าธุรกิจที่พักแรมต่างๆ “เต็มใจ” และ “ยินดี” ที่จะช่วยลดสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเมื่อนโยบายการประหยัดพลังงานเพื่อลดต้นทุนของภาคอุตสาหกรรมบริการ ดำเนินควบคู่ไปกับความใส่ใจดูแลสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นของผู้บริโภค จึงส่งเสริมให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในธุรกิจการบริการที่พักแรมไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมนั่นเอง

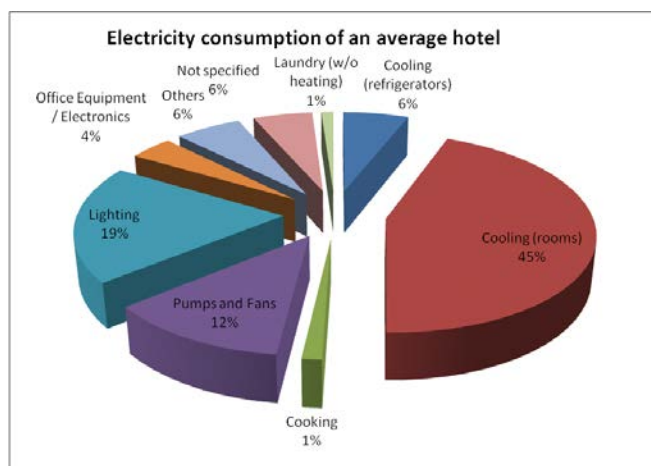
อย่างไรก็ตามการที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงธุรกิจที่พักแรมที่ปกติจะใช้พลังงานมหาศาลเพื่อบริการลูกค้าในแต่ละวัน มาเป็นธุรกิจที่พักแรมที่ใช้พลังงานน้อยลงอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ทำให้คุณภาพการบริการลดน้อยลงนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเลย เพราะนอกจากต้องอาศัยระยะเวลาแล้ว การเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องมี “การลงทุน” เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งไม่ใช่แค่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้พลังงานให้ประหยัดและประหยัดขึ้นเท่านั้น แต่ต้องมีการนำเทคโนโลยีประหยัดพลังงานต่างๆมาใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงานที่สมบูรณ์ ยั่งยืน เห็นผลชัดเจน และส่งผลดีในระยะยาว ในอุตสาหกรรมที่พักแรมนั้น เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญอย่างมากที่สามารถช่วยลดการใช้พลังงานในที่พักแรมได้ (Bentley, 2007) แต่เทคโนโลยีเหล่านั้นมี “ราคาสูง” ในการจัดซื้อเพื่อนำมาใช้ และยังคงต้องมีการ

ดูแลบำรุงรักษา การเรียนรู้วิธีใช้งาน จนบางครั้งต้นทุนเหล่านั้นกลายเป็นอุปสรรคของแนวคิดที่ต้องการจะเป็นธุรกิจที่พักรวมเพื่อสิ่งแวดล้อมจนทำให้แนวทางการปฏิบัติด้านการจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อมอาจจะมีประสิทธิภาพได้เท่าที่ควร ดังนั้นธุรกิจที่พักรวมจึงควรพิจารณาว่าเทคโนโลยีประหยัดพลังงานเหล่านั้น “คุ้มค่า” แก่การลงทุนมากน้อยแค่ไหน เมื่อเปรียบเทียบกับผลดีที่จะตามมาจากการลงทุนนั้น ซึ่งแน่นอนว่าไม่ใช่แค่ประหยัดพลังงานและลดต้นทุนได้เท่านั้น แต่ยังมีผลดีในแง่ของการตลาด ชื่อเสียง จุดขาย ความประทับใจของลูกค้าอีกด้วย

ดังนั้นในการศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมมาตรฐานโรงแรมสีเขียว จากการศึกษาพบว่า Six senses Hideaway มีสถานที่ตั้งที่ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งจากการต้องพึ่งพาธรรมชาติจึงทำให้ผู้ศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการที่พักรวมของ Six senses Hideaway ว่ามีความสอดคล้องในการพัฒนาการจัดการที่พักรวมมาตรฐานแต่ละด้านของโรงแรมสีเขียวหรือไม่ อย่างไร

โรงแรมสีเขียว (Green Hotel) ในประเทศไทย

ความนิยมในการร่วมกันดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของประเทศไทย แนวความคิดทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้นถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายระดับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐและเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ อุตสาหกรรมทุกด้าน รวมถึงอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่พักรวม ที่นอกจากจะเป็นภาคอุตสาหกรรมบริการหนึ่งที่ใช้พลังงานอย่างมากแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการใช้ทรัพยากรต่างๆ การปล่อยของเสียและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนอีกด้วย

รูปภาพที่ 3 การใช้พลังงานไฟฟ้าโดยเฉลี่ยของธุรกิจโรงแรม

ที่มา : เอกสาร Energy Efficiency in Thai, 2010

หน่วยงานที่มีชื่อเสียงทางด้านการสนับสนุนธุรกิจที่พักรวมในการอนุรักษ์และดูแลสิ่งแวดล้อม ที่รู้จักกันดีก็คือ มูลนิธิใบไม้สีเขียว (Green Leaf Foundation) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในต้นปี 2541 โดยประกอบด้วยองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งประกอบด้วย การ

ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมโรงแรมไทย โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการประสานนครหลวง โครงการที่มูลนิธิใบไม้เขียวดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมนี้คือ **โครงการใบไม้เขียว** ซึ่งอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว หรือ คสสท. ซึ่งได้จัดทำแบบประเมินการรักษาสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานของโรงแรมไว้ให้โรงแรมตรวจสอบการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้คณะกรรมการ คสสท. ได้ตรวจสอบและประเมินผลเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่คณะกรรมการ คสสท. ได้จัดทำจากโรงแรมอ้างอิง มีการออกแนวคิดเกี่ยวกับ **โรงแรมสีเขียวหรือใบไม้สีเขียว (Green Leaf Hotel)** โดยนำแนวคิดหลักที่ว่า “รู้ประหยัด รักษ์สิ่งแวดล้อม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางมาตรฐานทางการจัดการสิ่งแวดล้อม พัฒนาประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน และคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจที่พักแรม และได้จัดอันดับโรงแรมต่างๆ เพื่อมอบเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว (The Green Leaf Certificate) ตั้งแต่ 1 – 5 ใบ ตามลำดับความสามารถในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในโรงแรม ความมุ่งมั่นของเจ้าของ ผู้ประกอบการ ผู้ปฏิบัติการ และ ผู้มีส่วนสนับสนุนด้านการดำเนินธุรกิจโรงแรมที่จะร่วมกันจัดการดำเนินธุรกิจ เพื่อสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังให้เป็นที่ประจักษ์แก่องค์กรต่างๆ ทั่วโลก

แนวทางในการตรวจสอบพัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้บริการของสถานประกอบการตามมาตรฐานของเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว (มูลนิธิใบไม้สีเขียว, 2551) ประกอบด้วยหมวดต่างๆ ดังต่อไปนี้

- หมวดที่ 1 นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม
- หมวดที่ 2 การจัดการของเสีย
- หมวดที่ 3 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและน้ำ
- หมวดที่ 4 การจัดซื้อ
- หมวดที่ 5 คุณภาพอากาศภายในอาคาร
- หมวดที่ 6 มลพิษทางอากาศ
- หมวดที่ 7 มลพิษทางเสียง
- หมวดที่ 8 คุณภาพน้ำ
- หมวดที่ 9 การเก็บรักษา ใช้ และจัดการเชื้อเพลิง แก๊ส และสารพิษ
- หมวดที่ 10 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ
- หมวดที่ 11 การมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

ซิกเซ้นส์ ไฮอเวย์ เกาะยวน้อย (Six Senses Hideaway Yao Noi)

ซิกเซ้นส์ ไฮอเวย์ เกาะยวน้อย เป็นธุรกิจที่พักแบบรีสอร์ท ตั้งอยู่บนเกาะยวน้อยในอ่าวพังงา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอเกาะยว ในเขตจังหวัดพังงา คนท้องถิ่นหรือชาวเกาะเป็นชาวประมง และกว่า 98% เป็นมุสลิม มีวิถีชีวิตเรียบง่าย เป็นเมืองเล็ก ๆ เรียบสงบ นักท่องเที่ยวที่ได้มาใช้บริการรีสอร์ทแห่งนี้ ได้มีโอกาสอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่แท้จริง ใช้ชีวิตที่เรียบง่าย ได้พักผ่อนจริงๆ และในขณะเดียวกัน

ก็สามารถออกไปสัมผัสชีวิตชาวบ้าน หรือนั่งเรือออกไปเที่ยวตามเกาะแก่งต่าง ๆ ชมทะเล ชมหอยปูปลา หรือดำน้ำได้ด้วย

รูปภาพที่ 4 และ 5 ที่ตั้งของซิกเซ็นส์ ไฮอเวย์ บนเกาะยาวน้อย

ที่มา: <http://www.sixsenses.com>

สำหรับการปรับใช้มาตรฐานของโรงแรมใบไม้สีเขียว ซึ่งในปัจจุบันมีธุรกิจโรงแรมเข้าร่วมโครงการมากกว่า 1,000 แห่งทั่วประเทศ มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวมาใช้อย่างแพร่หลายและมีจุดเด่นในลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละสถานที่ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการพัฒนาและการนำแนวคิดในการใช้มาตรฐานโรงแรมสีเขียวมาปรับใช้และวัดมาตรฐานในธุรกิจที่พัก Six Senses Hideaway Yao Noi ตามมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมด 11 หมวดของเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียว ซึ่งธุรกิจที่พัก Six Senses Hideaway Yao Noi ในปัจจุบันมีการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมที่ดีและเด่นชัดอยู่แล้ว ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของ Six Senses Hideaway Yao Noi นั้นได้รวบรวมจากเอกสารที่อยู่ในเว็บไซต์ www.sixsenses.com ในบทความนี้จะทำการวิเคราะห์แนวทางปฏิบัติในการจัดการสิ่งแวดล้อมแต่ละด้าน โดยมีขอบเขตของมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียวเป็นเกณฑ์ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

Six Senses Hideaway Yao Noi ได้นำตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ซึ่งเป็นแผนที่เน้นถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการบริโภค ประชากร และความสามารถในการรองรับของโลกต่อการค้าจุนสิ่งมีชีวิต (Earth's life Supporting Capacity) รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยี และเทคนิคต่าง ๆ ที่จะตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ขณะเดียวกันนั้นได้มีการจัดการทรัพยากรอย่างระมัดระวัง การพัฒนาอย่างยั่งยืนมุ่งเน้นในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม ปรับสภาพการจัดการเพื่อเข้าสู่ยุคใหม่ของกระแสโลกที่เปลี่ยนไปจากสังคมบริโภคนิยมสู่ยุคสมัยของสังคมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ โดยทางริสอร์ทมี นโยบายทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ระบุไว้อย่างชัดเจน

หากเปรียบเทียบนโยบายโดยรวมของ ซิกส์เซ็นส์ ไฮอเวย์ ยาวน้อย ทางริสอร์ทมี นโยบายที่สอดคล้องตามมาตรฐานของโรงแรมใบไม้สีเขียวในทุกด้าน ซึ่งไม่ใช่แค่ความเอาใจใส่ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงระบบนิเวศ สังคม วัฒนธรรมบนเกาะยาวน้อยอีกด้วย ซึ่งจะเสริมสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างริสอร์ทกับคนในชุมชน และก่อให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนด้วย

หมวดที่ 2 การจัดการของเสีย

จากนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อมของ Six Senses Hideaway Yao Noi ทำให้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ ตามมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียว การจัดการของเสีย เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาคุณภาพของการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พักแรม ถ้าจะวิเคราะห์การบริหารจัดการของเสียของซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยวน้อย แนวทางการปฏิบัติเพื่อการดูแลสิ่งแวดล้อมของรีสอร์ทนั้นมีกระบวนการจัดการขยะโดยใช้ทั้งการใช้ซ้ำ (Reuse) ลดการใช้ (Reduce) และนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) (3Rs) โดยใช้หลากหลายวิธีที่จะลดปริมาณขยะและพยายามกำจัดด้วยวิธีที่เหมาะสมที่สุด และด้วยความพยายามต่างๆ ทำให้ขยะของรีสอร์ทมีปริมาณลดลง จากรูปภาพที่ 6 แสดงปริมาณขยะที่ส่งไปฝังกลบมีแนวโน้มลดลงในช่วงเวลา 1 ปี

รูปภาพที่ 6 กราฟแสดงปริมาณขยะของรีสอร์ทที่ถูกส่งไปกำจัดด้วยวิธีฝังกลบในช่วงเดือนกรกฎาคม 2008 – เดือนมิถุนายน 2009

ที่มา : เอกสาร Little Green Book by Six Senses Hideaway Yao Noi

หมวดที่ 3 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและน้ำ

การผลิตพลังงานต่างๆทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นสาเหตุหลักของปรากฏการณ์โลกร้อน ดังนั้นในฐานะผู้ประกอบการจึงควรรู้จักใช้พลังงานให้คุ้มค่าที่สุดเพื่อช่วยลดการผลิตพลังงาน ที่ ซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยวน้อย มีการใช้พลังงานที่บริเวณ และเพื่อเป็นการป้องกันการใช้งาพลังงานที่มากเกินไปจนความจำเป็นหรือสิ้นเปลืองจนเกินไป ทางรีสอร์ทได้นำวิธีการต่างๆมาใช้เพื่อลดการใช้พลังงานในที่พัก ร่วมกับการใช้พลังงานทดแทน

หมวดที่ 4 การจัดซื้อ

จากแนวทางปฏิบัติทางด้านการจัดการของเสียประเภทขยะต่างๆ ทำให้ทางรีสอร์ทมีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อสินค้าและวัตถุดิบที่จะนำมาใช้ในการให้บริการลูกค้า สามารถสรุปได้ดังนี้

- มีการจัดซื้อสินค้าปริมาณมากในแต่ละครั้ง เพราะนอกจากจะสามารถซื้อได้ในราคาที่ถูกลง และลดปริมาณขยะประเภทบรรจุภัณฑ์และหีบห่อต่างๆแล้ว ยังลดจำนวนครั้งในการขนส่งอีกด้วย เมื่อขนส่งน้อยครั้งก็จะช่วยลดมลพิษที่เกิดจากการขนส่งได้

- วัสดุหรือเปลือกใช้วัตถุดิบที่ใช้ในการทำอาหาร พืชสมุนไพร พืชผักสวนครัว และผักต่างๆ จากชาวสวนที่ปลูกขายที่อยู่นอกเกาะยาวน้อย มากกว่าที่จะขนส่งมาจากที่อื่น หรือนำเข้าจากต่างประเทศ ในส่วนนี้ผู้ศึกษามีความเห็นว่าเป็นวิธีที่ดีและเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งส่งผลดีในหลายด้านด้วยกัน ได้แก่ สะดวกในการขนส่ง ไม่มีมลพิษเนื่องมาจากการขนส่ง สนับสนุนเศรษฐกิจและอาชีพของคนในพื้นที่ และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างรีสอร์ทกับคนในท้องถิ่นอีกด้วย
- วัสดุหรือเปลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพจากร้านค้าที่อยู่ในท้องถิ่น อาทิเช่น อุปกรณ์วัสดุ ของใช้ อุปกรณ์สำหรับร้านอาหาร เป็นต้น

การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควรตอบสนองนโยบายอื่นๆ เหล่านี้ ได้แก่ 1) ชั่วอายุทรัพย์สินพลังงาน 2) ประหยัดทรัพยากร 3) ลดปริมาณขยะ 4) ลดการปล่อยมลสารออกสู่อากาศ ดิน น้ำ (Gaudart, 2006) ซึ่งแนวทางการปฏิบัติทางด้านการจัดซื้อของซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยาวน้อย ก่อให้เกิดประโยชน์ 3 ด้านด้วยกัน คือ ผู้บริโภค ผู้ผลิต และสิ่งแวดล้อม ซึ่งนอกจากจะตอบสนองนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในพื้นที่เกาะยาวน้อยอีกด้วย จึงถือเป็นแนวทางที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

หมวดที่ 5 คุณภาพอากาศภายในอาคาร และ หมวดที่ 6 มลพิษทางอากาศ

สิ่งแวดล้อมภายในอาคาร หมายถึง คุณภาพของอากาศภายในอาคาร รวมทั้งปริมาณแสงที่พอเพียงและสิ่งแวดล้อมทางเสียง ที่เหมาะสมทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารมีความรู้สึกสบาย เป็นมิตรต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตอีกด้วย (Quirino, 2008) คุณภาพอากาศภายในอาคารที่เป็นธุรกิจที่พักแรมเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การหมุนเวียนและการระบายของอากาศ ปริมาณแสงและระดับของเสียง มีสถานที่ตั้งอยู่บนเกาะ แวดล้อมด้วยธรรมชาติ ดังนั้นปัญหาคุณภาพของอากาศภายในอาคารหรือห้องพักแรมจะไม่เกิดขึ้น ซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยาวน้อย จึงไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในด้านการบริหารจัดการคุณภาพอากาศภายในอาคาร และการจัดการมลพิษทางอากาศ ตามมาตรฐานข้อนี้ของโรงแรมใบไม้สีเขียว เนื่องการสภาพแวดล้อมของพื้นที่และการวางแผนตั้งแต่การออกแบบสิ่งปลูกสร้างของรีสอร์ทให้มีการระบายอากาศได้ดี ทุกห้องหันหน้าออกสู่ทะเล มีลมพัดผ่าน ทุกห้องได้รับแสงที่พอเพียง และการเดินทางภายในรีสอร์ทใช้รถกอล์ฟพลังงานไฟฟ้าและมีต้นไม้อยู่บริเวณโดยรอบ จึงไม่ปรากฏผลกระทบทางด้านมลภาวะทางเสียงในบริเวณที่พัก

หมวดที่ 7 มลพิษทางเสียง

ซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยาวน้อย เป็นรีสอร์ทที่เป็นสถานสำหรับผู้ที่ต้องการการพักผ่อนที่สงบ หลีกหนีและห่างไกลจากชีวิตความวุ่นวาย และมีบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนอย่างแท้จริง ดังนั้นนอกจากสภาพแวดล้อมที่สวยงาม รายล้อมด้วยธรรมชาติแล้ว “เสียง” ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่รีสอร์ทแห่งนี้ ต้องคำนึงถึงเพื่อสร้างประสบการณ์ที่สมบูรณ์แบบให้แก่ผู้ที่มาเยือน บริเวณที่ตั้งของรีสอร์ทเดิมเป็นสวนยางพารา รีสอร์ทมีนโยบายห้ามตัดต้นไม้ ซึ่งทางรีสอร์ท พยายามไม่ตัดต้นไม้เดิมออก โดยสร้างห้องพักอยู่ท่ามกลางต้นไม้ ประโยชน์ของการรักษาต้นไม้ไว้ในบริเวณรอบๆ เป็นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ช่วยให้ความร่มรื่นแก่ห้องพัก ซึ่งนอกจากให้ความรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติแก่สถานที่

แล้ว ยังช่วยลดมลพิษทางเสียงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้รีสอร์ทยังเลือกใช้รถกอล์ฟพลังงานไฟฟ้า สำหรับเป็นรถส่งลูกค้าและสัญจรภายในบริเวณ จึงช่วยเรื่องต้นทุนค่าพลังงานน้ำมัน ปราศจากมลภาวะ จากก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และไม่มีเสียงรบกวนจากเครื่องยนต์ด้วย

หมวดที่ 8 คุณภาพน้ำ

นอกจากซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยว่น้อย จะคำนึงการประหยัดน้ำโดยมีแนวปฏิบัติเพื่อการประหยัดน้ำด้วยวิธีต่างๆ เช่น ใช้ก๊อกน้ำแบบกด เพื่อป้องกันการเปิดน้ำทิ้งไว้โดยไม่จำเป็น และใช้หัวฝักบัวและโถสุขภัณฑ์แบบประหยัดน้ำ รีสอร์ทมีบ่อเก็บน้ำเป็นของตัวเอง เพื่อไว้รองรับน้ำจากธรรมชาติ และยังมีบ่อน้ำบาดาลอีกหลายบ่อด้วยกัน และนำน้ำในบ่อเก็บน้ำนั้นมาใช้ภายในรีสอร์ท เช่น ใช้ชำระล้าง ใช้อาบน้ำ และซักโครก อีกทั้งรีสอร์ทมีการผลิตน้ำดื่มเอง โดยนำน้ำนำมาผ่านการกรองด้วยวิธี Reverse osmosis และบรรจุในขวดแก้ว รีสอร์ทมีการดูแลจัดการน้ำเสียเพื่อป้องกันผลกระทบที่เกิดแก่ทะเลในบริเวณนั้นด้วย น้ำเสียต่างๆจะไหลไปรวมกันที่ถังเก็บน้ำเสีย และถูกบำบัดโดยใช้แบคทีเรียธรรมชาติ

หมวดที่ 9 การเก็บรักษา ใช้ และจัดการเชื้อเพลิง แก๊ส และสารพิษ

ทางสถานประกอบการไม่นำข้อมูลเกี่ยวกับการเก็บรักษา ใช้ และจัดการเชื้อเพลิง แก๊ส และสารพิษมาเผยแพร่ จึงไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดการด้านนี้ของรีสอร์ทได้

หมวดที่ 10 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ

พื้นที่ของ ซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยว่น้อย เดิมทีเคยเป็นสวนยาง ทางรีสอร์ทมีความตั้งใจที่จะรักษาธรรมชาติของพื้นที่ให้มากที่สุด โดยพยายามไม่ตัดต้นไม้เดิมออก และมีการปลูกต้นไม้ขึ้นใหม่ในทุกๆ ปีด้วย การคงความเป็นธรรมชาติให้มากที่สุดไม่เพียงแต่เป็นการลดผลกระทบที่มีต่อธรรมชาติในบริเวณนี้แล้ว ยังช่วยให้เกิดบรรยากาศของการพักผ่อนแบบ “Hideaway” ของผู้ที่มาเยือนได้อย่างแท้จริง และบางครั้งแขกที่มาพักก็ได้มีโอกาสเห็นนกเงือกมาเกาะอยู่บนกิ่งไม้ในบริเวณที่พัก ซึ่งเป็นสิ่งน่าประทับใจและเป็นเสน่ห์ที่เกาะยว่น้อยมีไม่เหมือนที่อื่น ทำให้การดูแลรักษาระบบนิเวศของเกาะยว่น้อยเป็นเรื่องสำคัญมาก แนวทางการดูแลรักษาระบบนิเวศ (ฤทธิ วัฒนชัยยิ่งเจริญ, 2551) ที่ทางรีสอร์ทมีการดำเนินการ ได้แก่ ปลูกฝังจิตสำนึกของประชากรในชุมชน การควบคุม การดูแล การอนุรักษ์ การส่งเสริม และการทดแทน

หมวดที่ 11 การมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

ซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยว่น้อยมีความตั้งใจและปณิธานที่จะคืนประโยชน์ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างอาชีพ สร้างงาน ให้ความรู้แก่คนในพื้นที่ และสนับสนุนสินค้าในท้องถิ่นอีกด้วย นอกจากนี้ร้อยละ 0.5 ของรายได้ทั้งหมดจะเป็นงบประมาณไว้สำหรับสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมต่างๆ ในปีแรกของการดำเนินกิจการของรีสอร์ทได้มีงบประมาณส่วนนี้ประมาณ 1 ล้านบาท และนอกจากการสนับสนุนด้านงบประมาณแล้ว ซิกส์เซ็นส์ ไฮด์อเวย์ เกาะยว่น้อย ยังสนับสนุนด้วยแรงงานคน รางวัลต่างๆ และส่งเสริมให้แขกที่มาพักได้มีส่วนร่วมอีกด้วย

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น จึงทำให้พบว่า Green Hotel Concept ได้รับความนิยมาจากความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมและได้ถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายที่สำคัญของธุรกิจที่พักแรม ซึ่ง Six Senses Hideaway เป็นหนึ่งในธุรกิจที่พักที่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในด้านการดูแลสิ่งแวดล้อมที่มาตรฐานของการเป็นโรงแรมสีเขียวซึ่งประกอบไปด้วย นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการของเสีย ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและน้ำ การจัดซื้อ คุณภาพอากาศภายในอาคาร มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง คุณภาพน้ำ การเก็บรักษา ใช้ และจัดการเชื้อเพลิง แก๊ส และสารพิษ ผลกระทบต่อระบบนิเวศ และการมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น ซึ่งจากลักษณะองค์ประกอบดังกล่าว Six Senses Hideaway ได้มีการจัดการตามมาตรฐานของการเป็นโรงแรมที่พักสีเขียวที่เป็นลักษณะการครอบคลุมถึงการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดจนทำให้ในปัจจุบัน Six Senses Hideaway ได้ชื่อว่าเป็นธุรกิจที่พักที่มีสาขาในเครือมากมายครอบคลุมในหลายประเทศ ซึ่งหากจะทำการเปรียบเทียบธุรกิจที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต นั่นคือ ศรีพันวา จะพบว่า Six Senses Hideaway มีการแสดงถึงจุดยืนในการจัดการที่พักสีเขียวที่เป็นการใส่ใจในเรื่องของธรรมชาติมากกว่าศรีพันวา ฉะนั้นการพัฒนาธุรกิจที่พักแรมในสังคมปัจจุบันจึงเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะใส่ใจและวางแนวทาง นโยบายในการที่จะใส่ใจกับสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น และเพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการดึงดูดลูกค้า และเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจและสร้างความแตกต่างจากการแข่งขันกับธุรกิจที่มีลักษณะเดียวกันได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงถึงเวลาแล้วหรือไม่ที่ผู้บริหารธุรกิจที่พักในสังคมยุคใหม่ควรหันมาให้ความสำคัญกับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการพัฒนาเทคโนโลยีที่จะทำให้ธุรกิจที่พักเป็นเพียงที่พักที่ไม่สามารถสร้างมูลค่าได้อีกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ฤทธิ วัฒนชัยยิ่งเจริญ. (2551). **ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมสิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ: อักษรเจริญทัศน์ .
- Bentley, R. (2007, October). Be PC with your PC. *Caterer & Hotelkeeper*, 197, 75-77.
- Foster , S.T., Sampson ,S.E. and Dunn ,S. (2000) The impact of customer contact on environmental initiatives for service firms . **International Journal of Operations & Production Management** 20 (2): 187 – 203.
- Gaudart, R. (2006). Practical Tools for Zero Waste. *Alternative Journal*, 32(1), 13.
- Global Temperature: Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (Online). <http://www.ipcc.ch>. August 2555.
- Green U.S. Consumer Trends. (Online). <http://sustainabilityadvantage.com/2011/09/06/new-revenue-from-new-products-and-new-markets/>. August 2555

- Kang, K.H., Stein, L., Heo, C.Y., and Lee, S. (2012). Customers' willingness to pay for green initiatives of the hotel industry. **International Journal of Hospitality Management** 31, 564-572.
- Kelly, J., & Williams, P.W. (2007). Modeling Tourism Destination Energy Consumption and Greenhouse Gas Emissions: Whistler, British Columbia, Canada. **Journal of sustainable tourism**, 15(1), 67-90.
- Lam, J. C., and Ng, A.K.W. (1994). Energy consumption in Hong Kong. **Energy-the Internatinal Journal**, 19(11), 1157-1164.
- Masau, P., and Prideaux, B. (2003), "Sustainable Tourism: A role for Kenya's Hotel Industry," **Current Issues in Tourism**, 1747-7603, Vol. 6, No. 3, pp. 197–208.
- Quirino, R. (2008, January). Energy management and sustainability practice. **Lodging Hospitality**, 64(1), 66.
- Six Sense Yao Noi, Environmental Profile. (Online).
http://www.sixsenses.com/SixSensesYaoNoi/Downloads/PDF/EYH_Environmental_Profile.pdf. August 2555.
- Shugg, J., Hewitt, H., Cohen, C., Stanford, A., Wood, N., 2007. Travelers' pulse survey. (Online). http://www.tourism.australia.com/content/News%20Centre/Travellers_Pulse_Public.pdf. August 2555.
- Tinsley, S. (2001). Environmental Management Plans Demystified: A Guide to implementing Iso 14001. New York: Spon Press.
- The Little Green Book, Six Senses Yao Noi. (Online).
<http://www.sixsenses.com/Environment/Downloads/PDF/yao-noi-little-green-book.pdf>. August 2555.